

Till ordföranden och samtliga ledamöter
i Miljönämnden/Hälsoskyddsnämnden/Byggnadsnämnden

Detta brev går ut till samtliga kommunala nämnder i Sverige med inriktning ”Miljö”,
”Hälsoskydd” eller ”Byggnation” oavsett vilket namn den kommunala nämnden valt.

Bakgrund: Föreningen VA-i-tiden bildades år 2019 i syfte att företräda fastighetsägare med enskilt avlopp. Föreningen har medlemmar över hela landet. Totalt är det c:a 700.000 fastigheter i Sverige, som har denna avloppslösning och då alltid i förening med egen/gemensam vattentäkt. I gruppen ingår såväl permanenta bostäder, sommarstugor, gamla torp och ödehus. Det beräknas att c:a 10% av Sveriges befolkning är helt eller delvis beroende av denna vatten- och avloppslösning.

Föreningen vill verka för att våra hav, sjöar och vattendrag skyddas mot alla typer av föroreningar. Det är då viktigt att tänkbara föroreningskällor bedöms utifrån saklig grund, baserat på såväl forskning som praktisk erfarenhet.

Vi vill därför inledningsvis framhålla vår fasta övertygelse, att enskilda avlopp ur miljö- och hälsoskyddshänsyn alltid är överlägsna kommunala lösningar. Tidigare system där avloppsvatten leddes ut i dike/vattendrag är sedan årtionden förbjudna och åtgärdade. Enskilda avlopp mynnar alltid i fast mark och med tillförlitligt avstånd till såväl vattendrag som grundvattnet. Kommunala avlopp mynnar däremot alltid i ett vattendrag efter försök till rimlig rening.

De enskilda avloppen förlitar sig till ”Moder natur”, där näringsämnen tas upp av olika växter, som i sin tur äts av djur och människor och därefter återförs till naturen, så som kretsloppet har fungerat i årtusenden. Vatten pumpas upp ur den egna närbelägna brunnen och återförs efter rening genom jordlagren i ett lokalt kretslopp.

De kommunala avloppen förlitar sig till reningskemikalier, gamla avloppsledningar och mängder av pumpstationer, som vid kraftiga regnväder ofta visat sig otillräckliga, varför avloppsvatten då måste orenat släppas ut i våra vattendrag genom ”bräddning”. Någon ”bräddning” förekommer aldrig vid enskilda avlopp.

I tider med risk för krig eller sabotage mot central infrastruktur utgör de enskilda brunnarna en central trygghet för alla närboende, såtillvida att dricksvatten i regel går att hämta upp via handpump.

Vi ber er ta del av bifogad artikel ur Västerbottenskuriren, där Peter Ridderstolpe, såsom en av Sveriges mest sakkunniga på området, uppmanar allt fler människor att överklaga kommunala beslut.

Vi i föreningen önskar att nämnden aktivt diskuterar och beslutar om följande principer för sitt arbete:

1. Enskilda avlopp skall aldrig dömas ut enbart på grund av ålder.
2. Enskilda avlopp skall aldrig dömas ut där inga risker för människors hälsa eller miljön kan påvisas. Det är nämndens/inspektörens uppgift att i så fall beskriva vari dessa risker består. Riskerna får ej vara oväsentliga.
3. Den omvända bevisbördan skall inte användas mot privatpersoner. Regeln är skriven för företag, som är skyldiga av visa att deras produkter kan tillverkas på ett säkert sätt för de

anställda användas på ett säkert sätt av konsumenterna och inte heller har en skadlig inverkan på miljön. Det senare gäller för såväl produkten som sådan, som det avfall eller de biprodukter som genereras. Avsikten har aldrig varit att enskilda människor skall tvingas bevisa att deras enskild naturliga ”utsläpp” i form av urin, avföring eller utandningsluft är ofarlig för miljön.

4. Er nämnd (Miljö/hälsa/bygg) är en självständig nämnd, som enbart skall fatta sina beslut utifrån den lagstiftning och de uppgifter som åvilar nämnden. Det förekommer dock att nämnden utsätts för ekonomiska påtryckningar från olika håll. Vi har här identifierat följande exempel.

A. Kommunerna har framför sig ett enormt underhållsbehov av det kommunala nätet för friskvatten, avlopp och reningsverk. Det är då frestande för kommunstyrelsen att med hänvisning till områdesbestämmelserna i 6§ i VA-lagen (1970:244) försöka få nämnden att fatta beslut, som tvingar in nya människor i VA-kollektivet, för att få fler att dela på kostnaderna. Dessa människor har aldrig använt nätet och är således inte betalningsansvariga för uppkommen underhållsskuld. Fastigheter med enskilt avlopp har sina egna nedlagda kostnader att hantera. Vi anser det viktigt att nämnden ”har råg i ryggen” och självständigt vågar avvisa alla sådana försök till ovidkommande påverkan.

B. Nämnden är ansvarig för sin budget inom tilldelade ramar. Reglerna är sådana, att det är de människor/fastigheter som blivit föremål för nämndens granskning, som är skyldiga att betala av nämnden fastställd timtaxa. Det förekommer då att nämnden fattar beslut om utökad/tätare tillsyn, förhöjda taxor, fler förelägganden etc. för att på detta sätt tillse att de anställda inspektörerna drar in mer pengar till verksamheten. Detta är enligt vår bedömning helt fel. Tillsynsbehovet och kostnaderna får aldrig baseras på felaktiga ekonomiska hänsyn, utan baseras på det faktiska behovet.

Fråga: Hur ställer sig nämnden till vårt krav på självständigt beslutsfattande, utan hänsyn till ovidkommande påverkan?

Till sist vill vi föreslå att kommunerna minskar på tillsynen av de enskilda avloppen och i stället låter sina inspektörer utarbeta ett tillsynsprogram med analys av vattnet uppströms och nedströms de recipienter, där de kommunala reningsverken släpper ut sitt vatten. Om detta görs vid olika årtider och olika nederbördsförhållande, så kommer nämnden att få ett bra beslutsunderlag för sitt arbete. Förvisso är det länsstyrelserna som har tillsynsansvaret för de kommunala reningsverken, men denna tillsyn är otillräcklig och baseras till stor del på egenkontroll. Det finns absolut inget som hindrar nämnderna att på eget initiativ göra en omprioritering av inspektörernas arbete. Här uppkommer åter kravet på självständighet för nämnden. En sådan tillsyn kan mycket väl komma att visa på ett kostsamt åtgärdsbehov för kommunen. Det är då viktigt att nämnden vågar till kommunstyrelsen framföra resultatet av undersökningen. Likaväl som fastighetsägare med enskilt avlopp måste ta kostnaderna för bevisad miljöförstöring, måste kommunerna göra detsamma.

Vi hoppas att ni aktivt diskuterar och kommer fram till framtida riktlinjer för nämndens arbete. Detta måste naturligtvis få ta sin tid. Vi ber er att skicka svar till oss på hur ni ställt er till de olika punkterna. Vi vill gärna ha ert svar före den 1 mars nästa år.

Som ni vet så är det val nästa höst och ert svar kan säkert väcka berättigat intresse hos era kommuninnevånare. Vi kommer att sammanställa hur ni svarat/vilka som svarat resp. inte svarat/ - och under april - juni skicka ut denna sammanställning till såväl er, som till riks- och lokalmedia. Vi kommer också att nu under hösten informera lokalmedia om att vi önskat dessa svar från er.

Anders Segerberg, ordförande för föreningen.

Svaren skickas lämpligen till undertecknad styrelseledamot och representant för föreningen.

Arne Gunnarsson
Gräsholma 1519
287 91 STRÖMSNÄS BRUK
arne.grasholma@gmail.com
0708-798793